

распределение, сохранение и организацию потребления услуг образовательного предназначения. Сеть образовательных заведений Черниговской области насчитывает 1076 единиц (на начало 2014 года). За исследуемый период произошло значительное сокращение сети учебно-воспитательных заведений различных форм и типов, что обусловлено падением спроса на образовательные услуги вследствие уменьшения количества основных потребителей. Такая тенденция не характерна для заведений дошкольного образования, где происходит постепенное увеличение количества воспитанников. Обнаружены территориальные отличия в развитии образовательных учреждений в пределах низинных административных районов Черниговской области.

Охарактеризована культурная подсистема, которая представляет собой совокупность субъектов хозяйствования, главной целью их деятельности является предоставление услуг культурного предназначения. Результаты анализа фиксируют значительное сужение сети библиотечных учреждений, заведений клубного типа и демонстраторов фильмов. Увеличение количества музеев объясняется тем, что это многофункциональный институт который играет ключевую роль в культурной и идеологической жизни современного общества.

Ключевые слова: культурно-образовательный комплекс, образовательная подсистема, культурная подсистема.

Abstract:

O. Afonina, I. Filonenko. THE ANALYSIS OF BRANCH FRAME OF A CULTURAL-EDUCATIONAL COMPLEX OF THE CHERNIGIV AREA.

In conditions of development of information company the role of a cultural - educational complex is connected with satisfaction of permanently increasing social needs(requirements) of mankind, the level of satisfaction determines which one a quality of life each separately of taken person, social group and company as a whole. The sanction of a problem of territorial disproportions in granting of cultural - educational services demands the special attention. The purpose of activity guesses the branch analysis of a cultural - educational complex on an example of the Chernigov area.

In the article the basic constituents of a cultural - educational complex of the Chernigov area - educational and cultural subsystem are reviewed. The educational subsystem includes set(combination) of establishments, entities, firms, organizations, which one execute effecting, distribution, preservation and organization of consumption of services of educational assigning. The network(grid) of educational establishments of the Chernigov area includes 1076 units (by the beginning of 2014). For the investigated(studied) season(term) there was a considerable reduction(abbreviation) of a network(grid) of educational institutions of the different forms(shapes) and phylums, that is conditioned by dip of demand on services of formation in a consequent of reduction(decreasing) of quantity of the main(basic) customers. Such tendency is not characteristic for establishments of preschool formation, where there is a gradual increase of quantity of the pupils. The territorial differences in development of educational establishments are established within the limits of administrative regions of the Chernigov area.

The characteristic of the cultural subsystem is offered, which one represents set(combination) of the subjects of managing by a main purpose of their activity is the granting of services of cultural prevalue. The outcomes of the analysis fix considerable narrowing of a network(grid) of libraries, establishments of a club type and demonstrators of films. The increase of quantity of museums is explained to those, what is it multifunction institute playing a key role in a cultural and ideological life of modern society.

Key words: cultural - educational complex, educational subsystem, cultural subsystem.

Рецензент: проф. Заставецька О.В.

Надійшла 21.03.2016р.

911.3

Ганна ЛАМЕКІНА

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СФЕРИ КУЛЬТУРИ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Розглянуто стан суспільно-географічних досліджень сфери культури Дніпропетровської області. Представлені різні підходи географів до вивчення географії культури, її змісту, місця в системі суспільно-географічних наук, об'єкту і предмету, понятійно-термінологічного апарату, структури тощо. Проаналізовано сферу культури з позицій її ставлення до дослідження закладів культури. Доведено, що сфера культури щорічно зазнає певних кількісних змін. Виокремлено групи факторів, що впливають на особливості та територіальну організацію закладів культури: економічні (низькі доходи населення, закриття підприємств), демографічні (віковий склад населення, система розселення й рівень урбанізації); інтенсивний розвиток телебачення, радіомовлення, Інтернету та інших джерел інформації.

Ключові слова: сфера культури, заклади культури, інфраструктура сфери культури, Дніпропетровська область.

Постановка проблеми. Комплекс культури України перебуває в кризовому стані. Нинішній рівень комплексу культури не відповідає соціальним запитам, суспільним потребам та

світовим досягненням людства в галузі культурного обслуговування.

В Україні спостерігаються значні територіальні диспропорції забезпечення населення

послугами культурного призначення.

Саме тому комплекс культури України, а зокрема й окремих регіонів та міст, потребує систематичних наукових, в т. ч. суспільно-географічних досліджень. На сьогоднішній день залишаються недостатньо дослідженими та потребують поглибленого вивчення особливості територіальної організації закладів культури, існуючі тенденції, сучасні проблеми і перспективи тощо. Особливої актуальності набуває дана проблематика на регіональному та місцевому рівнях.

Огляд попередніх результатів наукових досліджень Суспільно-географічними дослідженнями сфери культури займається географія культури. Незважаючи на досить інтенсивний розвиток цієї науки останніми роками, залишається невирішеним цілий ряд методологічних проблем. В-першу чергу слід зазначити, що однозначно не визначене місце географії культури в системі суспільно-географічних наук. Можна виділити принаймні три підходи стосовно цієї проблеми. По-перше, географію культури розглядають як складову географії соціальної сфери. В цьому випадку об'єктом її вивчення є заклади культури, а місце – серед галузей економічної географії поряд з географією промисловості, транспорту, сільського господарства та ін. По-друге, географію культури досліджують як самостійну галузь суспільної географії поряд з економічною, соціальною, політичною географією та іншими суспільно-географічними науками (М.Д. Пістун, І.І. Ровенчак). По-третє, географію культури розміщують у блоці соціальної географії разом з географією населення, рекреаційною географією, медичною географією та ін. (О.І. Шаблій, Л.Т. Шевчук). Представники останніх двох підходів до місця географії культури в системі суспільно-географічних наук (як самостійної галузі суспільної географії та як складової соціальної географії) в свою чергу теж неоднозначно відносяться до дослідження закладів культури. Одні вчені включають дослідження закладів культури як окремий напрям географії культури (О.Г. Дружинін, Л.Т. Шевчук), інші вважають, що географія культури взагалі не повинна займатися дослідженням закладів культури (І.І. Ровенчак, Б.Б. Родоман, Р.Ф. Туровський).

Ряд учених сферу культури розглядають не як самостійну галузь соціальної сфери, а в складі комплексів – культурно-освітнього (О.І. Шаблій, Н.І. Флінта, Я.В. Стафійчук) [2, 9], соціально-культурного (Н.М. Кисіль, М.І. Білецький) [5, 1] тощо.

Постановка мети наукового досліджен-

ня. Провести суспільно-географічний аналіз комплексу культури Дніпропетровської області за 2002-2012 рр. та виявити його місце місце у загальнодержавному вимірі.

Виклад основного матеріалу. Дніпропетровщина традиційно залишається регіоном, у якому діє розгалужена система закладів культури і мистецтва. В організації дозвілля населення важливе місце належить театрам та музеям. Урізноманітнити дозвілля населення допомагають концертні організації та клубні заклади. Найбільш масовим та доступним джерелом інформації залишаються публічні бібліотеки. У порівнянні з іншими областями України Дніпропетровська область характеризується порівняно високим рівнем забезпеченості населення закладами культури. Так, у 2012 р., в Дніпропетровській області було розташовано 9,8% театрів, 3,9% музеїв, 4,2% бібліотек, 1,3% демонстраторів фільмів, 3,2% закладів клубного типу України.

Бібліотечна мережа. Наймасовішими серед закладів культури України та її регіонів є бібліотеки.

Розгалужена мережа бібліотек, що сформувалися на певній території та пов'язані взаємодією і взаємовикористанням бібліотечних ресурсів, утворюють бібліотечну систему [5].

У 2002 р. населення України обслуговувало 20380 бібліотек. Ступінь забезпеченості населення бібліотеками в міській і сільській місцевостях не однаковий. На міське населення припадає менше бібліотек, ніж на сільське. В той же час кожна міська бібліотека обслуговує більше людей (читачів), ніж сільська. Таким чином у 2002 р. у сільській місцевості нараховувалось 15490 бібліотек, що становить 76% від загальної кількості бібліотек. Загальний об'єм книжкового фонду бібліотек становив 339 млн. примірників.

У Дніпропетровській області у 2002 р. налічувалось 765 масових та універсальних бібліотек (3,75% від кількості бібліотек України), а загальний об'єм книжкового фонду – 20152 тис. примірників [6].

За період 2002-2012 рр. кількість бібліотек у Дніпропетровській області збільшилась. Найбільша кількість бібліотек працювала у 2007 р. – 858 бібліотек (рис.1).

Кількість бібліотек у Дніпропетровській області у 2012 р. становила 809 од., а загальний об'єм книжкового фонду – 21117,8 тис. примірників. Аналіз статистичних даних щодо кількості бібліотек у 2012 р. різних регіонів країни показує, що Дніпропетровська область займала 10 місце серед усіх областей. Поряд з

Дніпропетровською знаходиться Полтавська (809 бібліотек) область. Лідером залишалася Львівська область з кількістю бібліотек у 2012

р. - 1361. Найменшу кількість бібліотек серед областей України мала Чернівецька (402 одиниці). [3].

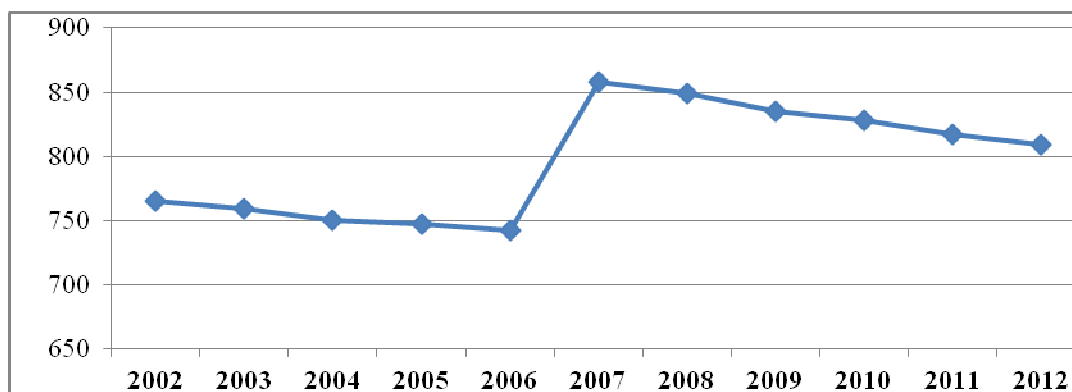


Рис. 1. Динаміка зміни кількості бібліотек в Дніпропетровській області за період 2002 – 2012 рр. [11].

Крім кількості закладів, рівень розвитку бібліотечної справи України характеризують такі показники як: забезпеченість населених пунктів бібліотеками та кількість читачів (рис.2).

Так, у 2012 р. кількість читачів була найвища у Донецькій (969,6 тис. осіб), Львівській (968,5 тис. осіб), Дніпропетровській (930,9 тис. осіб), а найнижча – в Чернівецькій

(310,1 тис. осіб), Кіровоградській (362,7 тис. осіб) областях.

В той же час найбільш забезпеченими бібліотеками були такі області: Тернопільська (84,6 – кількість бібліотек у розрахунку на 100000 осіб), Житомирська (73,3), Хмельницька (71,8). А найменш забезпеченими є: Донецька (22,3), Дніпропетровська (24,5).

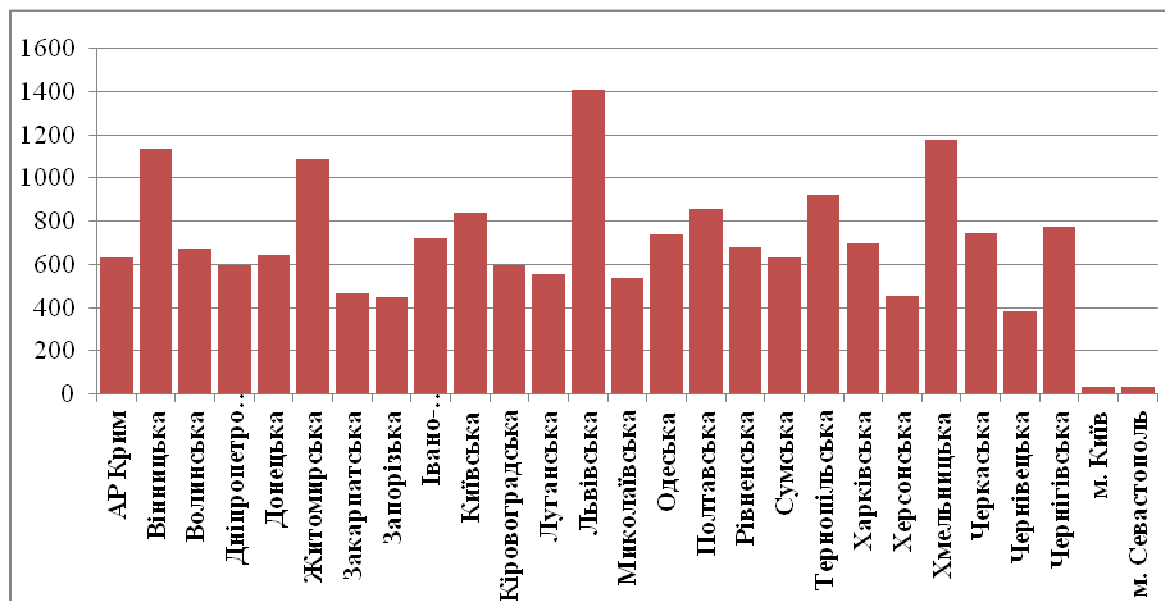


Рис. 2. Кількість читачів за регіонами України у 2012 р. [12].

Музейна мережа. Питання збереження і використання культурної спадщини займають сьогодні особливе місце серед різних галузей гуманітарного профілю. Історично перевірною формою збереження культурної спадщини і передачі культурного досвіду людства визнані музеї.

Сукупність музеїв, що сформувалися та діють на певній території, утворюють її музейну мережу. Музейна мережа будь-якої території, в т. ч. України та Дніпропетровської облас-

ті, постійно змінюється відповідно з вимогами часу – ліквідовуються одні музеї, створюються й реорганізуються інші. [10].

Всі музеї поділяються на кілька видів залежно від їхнього профілю: історичні, краєзнавчі, матеріальні, природничонаукові, мистецтвознавчі, галузеві та інші [2].

На території країни у 2002 р. діяли 376 музеїв, у Дніпропетровській області – 7 (1,86% від загальної кількості музеїв по Україні). За даним показником область поступається

м.Київ (29), Харківській (25), Вінницькій (24), Черкаській і Чернігівській (по 23), Донецькій (22) областям. На одному рівні з Дніпропетровщиною знаходиться Миколаївська (7) область. Найменшу кількість музеїв мають Житомирська, Закарпатська, Тернопільська, Чернівецька (по 5) області.

Станом на 2005 р. кількість музеїв в

Україні зросла до 437. В Дніпропетровській області кількість музеїв збільшилась на 1 музей.

У 2008 р. в Україні кількість музеїв становила 478, у 2009 р. – 499 музеїв. Протягом 5-ти років (2005-2009 рр.) кількість музеїв у Дніпропетровській області залишається незмінною – 8 музеїв (рис.3).

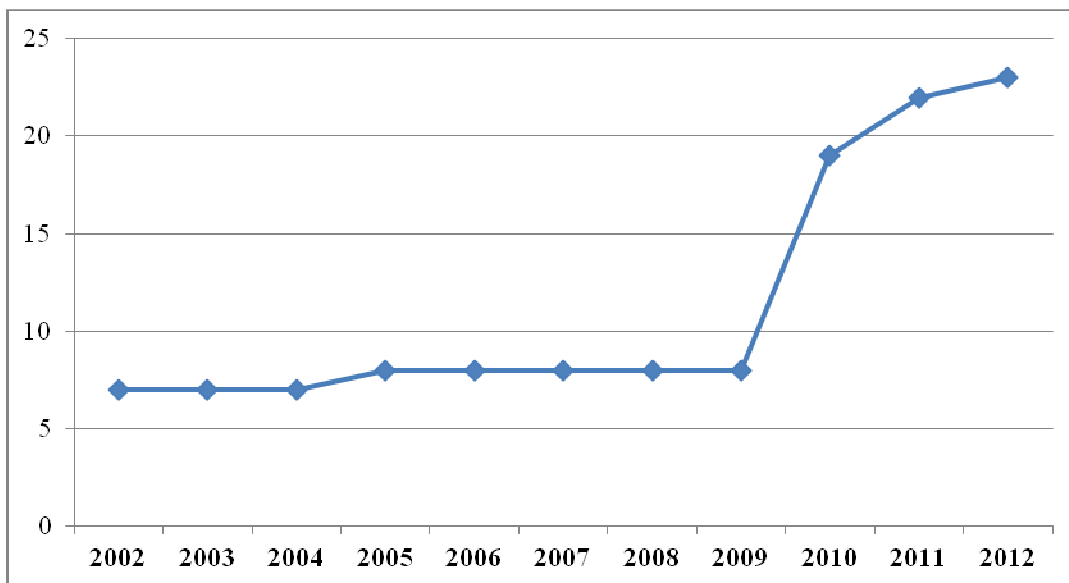


Рис. 3. Динаміка зміни кількості музеїв в Дніпропетровській області за період 2002 – 2012 рр. [11].

Станом на 2012 р. загальна кількість музеїв в Україні становила 592. Найбільша кількість музеїв у 2012 р. зосереджена у м. Київ (44 музеї). Найменша кількість – м. Севас-

тополь (5). Серед усіх областей на Дніпропетровську область припадає 3,89%, що відповідає 23 музеям (рис.4).

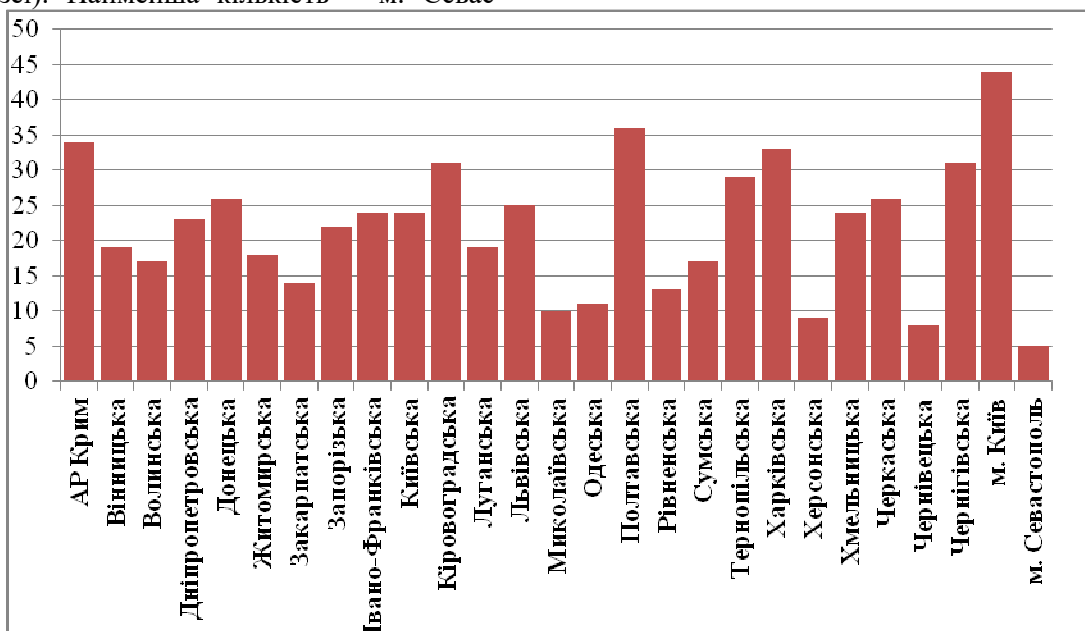


Рис. 4. Кількість музеїв за регіонами України у 2012 р. [12].

Музейна мережа, окрім кількості музеїв, також характеризується кількістю відвідувань. Кількість відвідувань музеїв за 2002 р. в Україні – 17,5 млн. осіб, в Дніпропетровській області – 753,4 тис. осіб. У 2012 р. 758,9 тис.

осіб відвідали музеї Дніпропетровської області.

Клубні заклади. В Україні діє значна кількість закладів культури клубного типу (палаці культури, будинки культури, клуби), які разом

з бібліотеками складають базову мережу закладів культури, залишаючись основним (а в багатьох випадках – єдиним) місцем культурного відпочинку та аматорського мистецтва в селах та невеликих містах країни.

Для узгодження та координації діяльності всі існуючі клуби об'єднані в певні мережі. Під клубною мережею ми розуміємо сукупність закладів культури клубного типу всіх напрямів діяльності та організаційно-правових форм, що взаємопов'язано функціонують в межах певної території.

Клубні установи розміщені згідно з адміністративним поділом території і за виробничим принципом – при заводах, фабриках, учбових закладах, санаторіях. Та все ж у багатьох областях є десятки, а в деяких і сотні сіл без клубів, частина сільських клубів знаходиться в непристосованих приміщеннях.

Діяльність клубних установ залежить не від числа посадочних місць у залах для глядачів, а від кількості та якості заходів, що там проводяться (концерти, доповіді, тематичні вечори, вечори відпочинку, спектаклі, заняття в гуртках тощо) [14].

Клубна мережа України станом на 2002 р. нараховує 19896 закладів, в тому числі 17321 клубів функціонували у сільській місцевості. У Дніпропетровській області налічувалося 662 клубних заклади.

Станом на 2012 р. Дніпропетровська область займала не найперше місце за кількістю закладів клубного типу. Кількість по області становила 636 закладів. На території Дніпропетровської області знаходяться 596 закладів (серед них 491 – у сільській місцевості). Кількість місць – 157888 (серед них 112760 – у сільській місцевості) (рис.5).

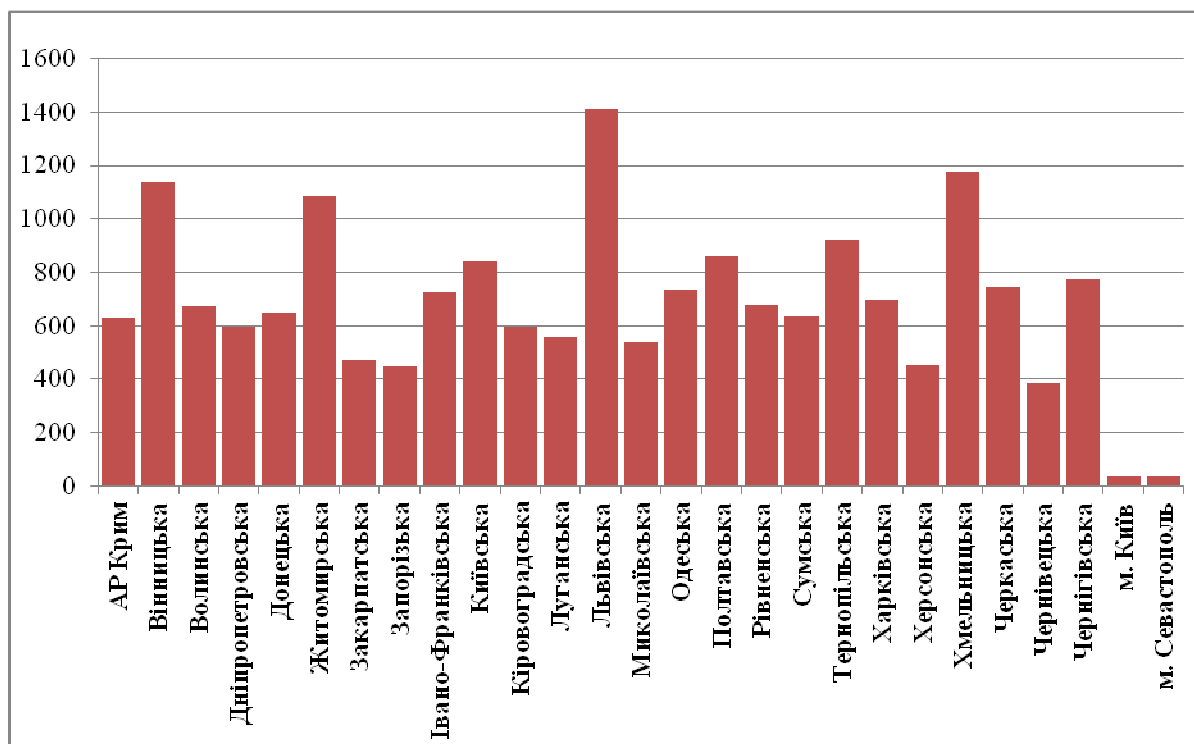


Рис. 5. Кількість закладів клубного типу за регіонами України у 2012 р. [12].

При кожному закладі культури клубного типу формуються клубні об'єднання (хореографічні, вокальні, хорові, естрадні колективи тощо). У 2012 р. кількість клубних об'єднань в Україні становила 106195, з них 44526 – для дітей. Кількість учасників у них складало 1343803 осіб, з них 599563 – діти.

Серед областей найбільша кількість клубних формувань зосереджена у Вінницькій області 6802, з них 3065 – для дітей. У Дніпропетровській області у 2012 р. працювало 3688 клубних формувань, з них 1911 – для дітей.

Парки культури і відпочинку. В умовах зростаючої екологічної кризи особливими при-

родними осередками, здатними покращувати санітарно-гігієнічний стан навколишнього середовища населених пунктів, створювати сприятливий мікроклімат для повноцінної життєдіяльності людини, є парки культури і відпочинку.

Перші парки були задумані як універсальні комбінати культури і відпочинку трудящих, поєднуючи культурно-просвітній і фізкультурно-оздоровчий види діяльності [2].

Парки складають невід'ємну складову індустрії розваг України, організовуючи паркове дозвілля населення. Термін «паркове дозвілля» означає сукупність занять, до яких звер-

тається особистість у вільний час задля відпочинку, розваг, розвитку свого інтелекту та соціальної самореалізації в межах природного середовища (парку). Паркова дозвіллова сфера становить значний сегмент загальної культурно-дозвіллової сфери, що має свою специфіку: надає можливість людині спілкуватися з природою, відчувати благотворний вплив садово-паркового мистецтва, вільно обирати види занять і змінювати їх (переключатися з активних форм на пасивні, варіювати ними), спілкуватися з індивідами і групами людей [7].

Станом на 2012 р. в Україні налічувалося 122 парки загальною площею 3902,5 га. Кількість об'єктів дозвілля становить 2221, з них розміщених на території парку 2055 об'єктів, атракціонів – 1198, ігрових автоматів та комп'ютерних ігор – 317 (рис.6).

Кількість парків культури і відпочинку Дніпропетровської області у 2012 р. становила 11 об'єктів загальною площею 201,4 га. Кількість об'єктів дозвілля області становила 232, з них розміщених на території парку – 224, атракціонів – 166.

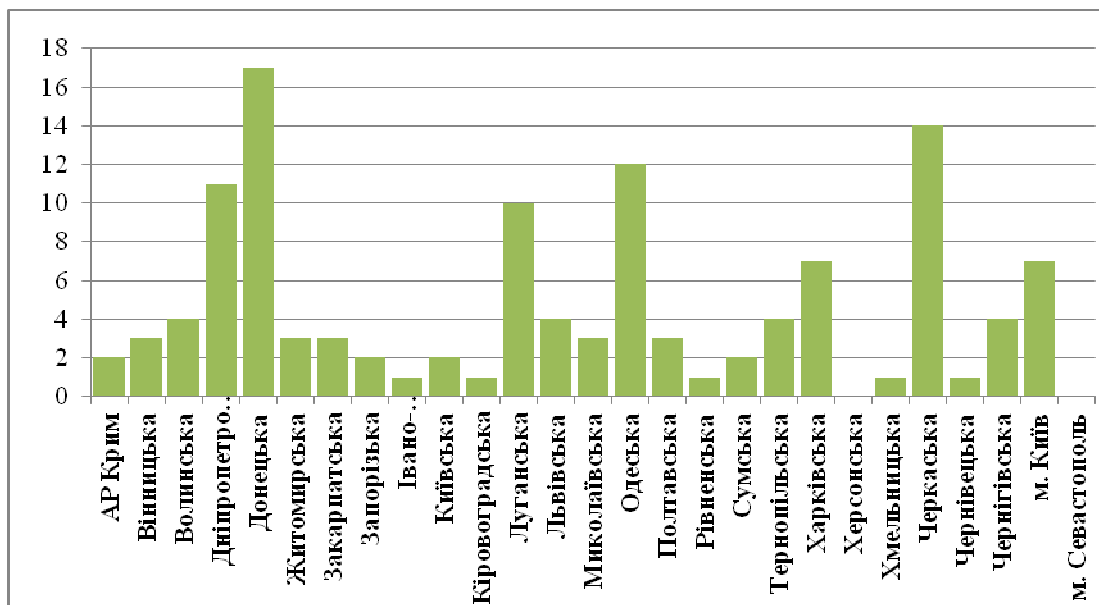


Рис.6. Кількість парків за регіонами України у 2012 р. [12].

Масово-видовищні заклади. Театральна сфера. Провідні психологи і педагоги сучасності зазначають, що в різні історичні періоди існували різні види мистецтва, які особливо активно впливали на формування духовного світу людини. На сьогоднішній день такими видами мистецтва визнані театр і образотворче мистецтво.

За період 2002-2012 рр. кількість театрів по Україні неодноразово змінювалась. Найбільше театрів працювало у 2010 р. Чисельність театрів дорівнювала 140.

У 2012 р. в Україні існувало 132 театральні заклади, з них національні – 9, державні – 2, обласні – 70, районні (міські) – 42, інші – 9. За даним показником лідером залишається м. Київ з кількістю 27 театрів.

У 2012 р. чисельність театрів області становило 13 закладів.

Серед усіх областей Дніпропетровська область займала перше місце за кількістю театральних закладів (Рис.7, Рис.8).

У 2012 р. загальна кількість відвідувачів в Україні становила 6749,4 тис. осіб. Найбільша кількість осіб у 2012 р. відвідали театри м.Київ

– 1276,7 тис. осіб. Найменша кількість відвідувань театрів припадала на Чернівецьку область – 75,1 тис. осіб.

Циркова галузь. На сьогоднішній день циркова галузь України перебуває в стані, що не відповідає потребам культурного і духовного розвитку суспільства, тому потребує реформування та державної підтримки [1].

На кінець 2012 р. в Україні працювало 10 цирків. Лише в Дніпропетровській області розташовано 2 державні цирки (Дніпропетровський та Криворізький) (рис.9).

У 2012 р. в цирках України було відпрацьовано 2863 спектаклі. Серед них у Дніпропетровській області – 222 спектаклі (Дніпропетровський цирк – 126, Криворізький цирк – 96).

Особливістю функціонування державних цирків України, є те, що артистичний персонал та циркове обладнання, реквізит, дресировані тварини зосереджені в основному в двох державних циркових підприємствах – Державному господарському об'єднанні КОНЦЕРН «Український державний цирк» та державному підприємстві «Дирекція пересувних циркових

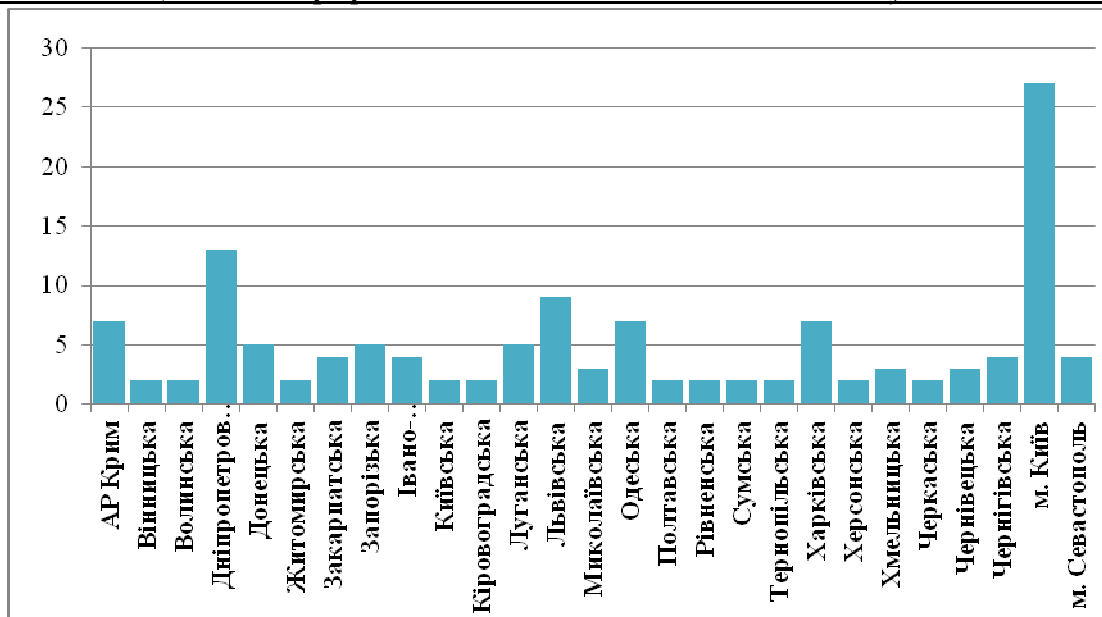


Рис. 7. Кількість театрів за регіонами України у 2012 р. [12].

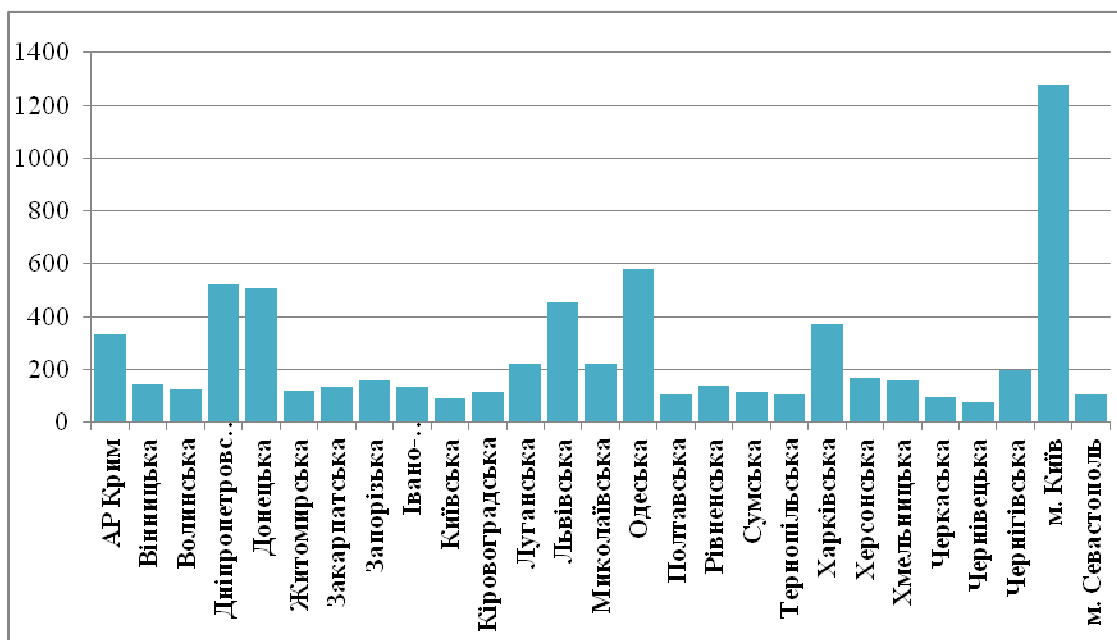


Рис. 8. Кількість відвідувачів театрів за регіонами України у 2012 р. [12].

колективів». Натомість всі інші циркові підприємства мають власні будівлі, приміщення, транспортні засоби, але фактично не мають у своєму складі циркових творчих колективів, за винятком артистів оркестру (15-20 осіб) [1].

Останнім часом на території області розширюється коло приватних циркових організацій – пересувних цирків-шапіто, розважальних атракціонів тощо. Вони працюють хаотично, без затвердженого графіку гастролей, пропонуючи глядачам продукт низької мистецької якості.

Демонстратори фільмів. За останнє десятиріччя мережа демонстраторів фільмів в Україні дуже скоротилася: з 5,2 тис. закладів у 2002 р. до 1708 – у 2012 р. (у сільській місцевості – 1185 закладів).

Кількість місць для глядачів у залах для демонстрування фільмів у 2012 р. в Україні складало 500304.

У Дніпропетровській області у 2002 – 2003 рр. не було жодного демонстратора фільмів. У 2004 р. в області з'явилися 150 закладів. Щорічно кількість закладів мережі демонстраторів фільмів змінювалась (рис.10).

Серед факторів, що впливають на зменшення кількості демонстраторів фільмів, слід назвати інтенсивний розвиток телебачення, розширення можливостей перегляду відеофільмів, не виходячи з дому (використовуючи відеоманітофони, відеоплеєри, DVD-установки, домашні кінотеатри, комп'ютери, Інтернет тощо), економічні причини.

Згідно статистичним даним у 2012 р.

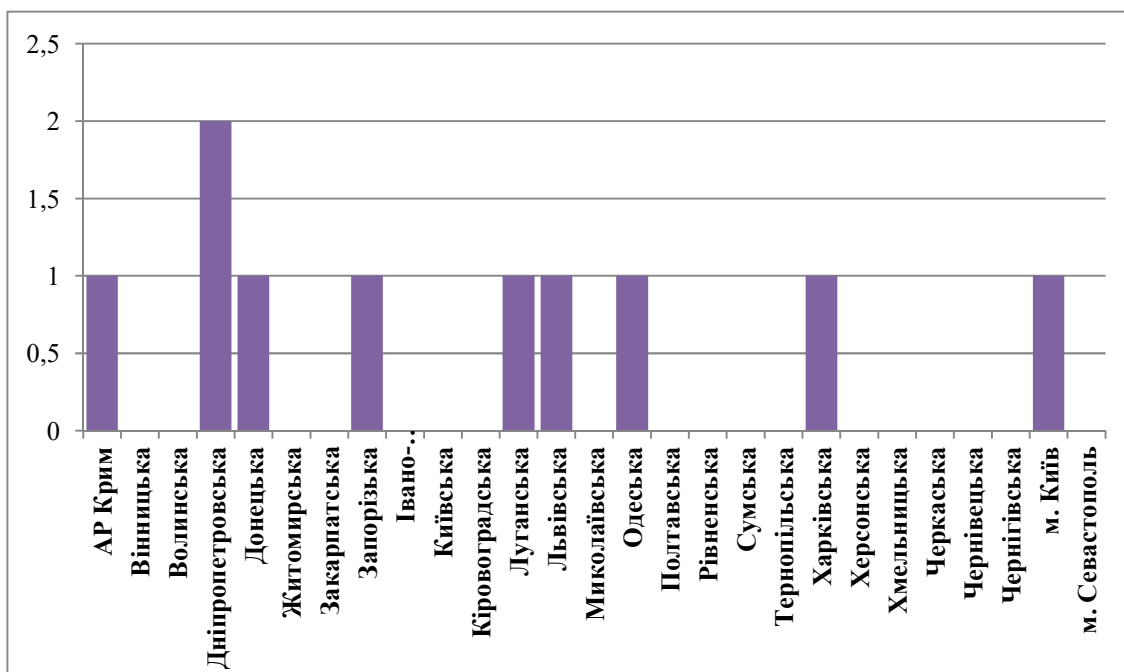


Рис. 9. Кількість церков за регіонами України у 2012 р. [12].

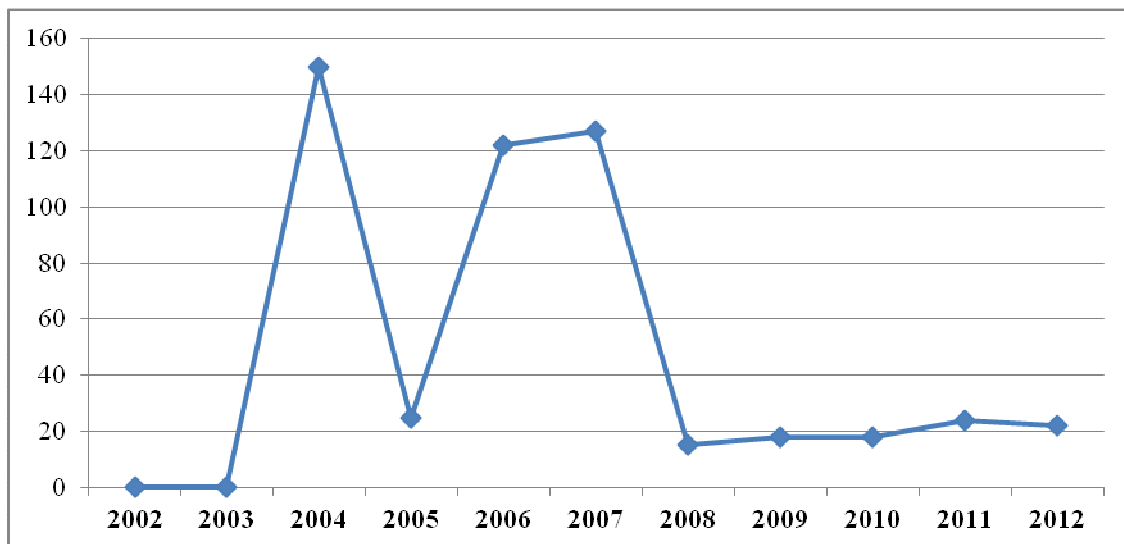


Рис. 10. Динаміка зміни кількості демонстраторів фільмів у Дніпропетровській області за період 2002 – 2012 рр. [11].

кінообслуговування населення Дніпропетровської області здійснювали 22 заклади.

У 2012 р. найбільша кількість демонстраторів фільмів була розташована у Хмельницькій області (223), на другому місці – Вінницька область (222), на третьому – Івано-Франківська область (158) [13].

Згідно статистичним даним у 2012 р. кінообслуговування населення Дніпропетровської області здійснювали 22 заклади. Дніпропетровській області поступаються: Житомирська (15), Луганська (14), Закарпатська (12), Одеська (12), Волинська (11), Сумська (11) області, м. Київ (16), м. Севастополь (15) (рис. 11).

Аналіз статистичних даних дозволяє виділити групи факторів, що впливають на особливості та територіальну організацію закладів

культури: економічні (низькі доходи населення, закриття підприємств), демографічні (віковий склад населення, система розселення й рівень урбанізації); інтенсивний розвиток телебачення, радіомовлення, Інтернету та інших джерел інформації.

Висновки. Таким чином, поняття «сфера культури» - це відкрита, динамічна, складна підсистема регіональної соціогеосистеми, що являє собою сукупність всіх організацій, підприємств, установ та закладів культури різних напрямів діяльності та організаційно-правових форм, обслуговуючих установ та органів управління, що взаємопов'язано функціонують у межах певного культурного простору з метою забезпечення відповідних потреб і прав населення для формування людини як всесто-

ронньо розвиненої особистості.

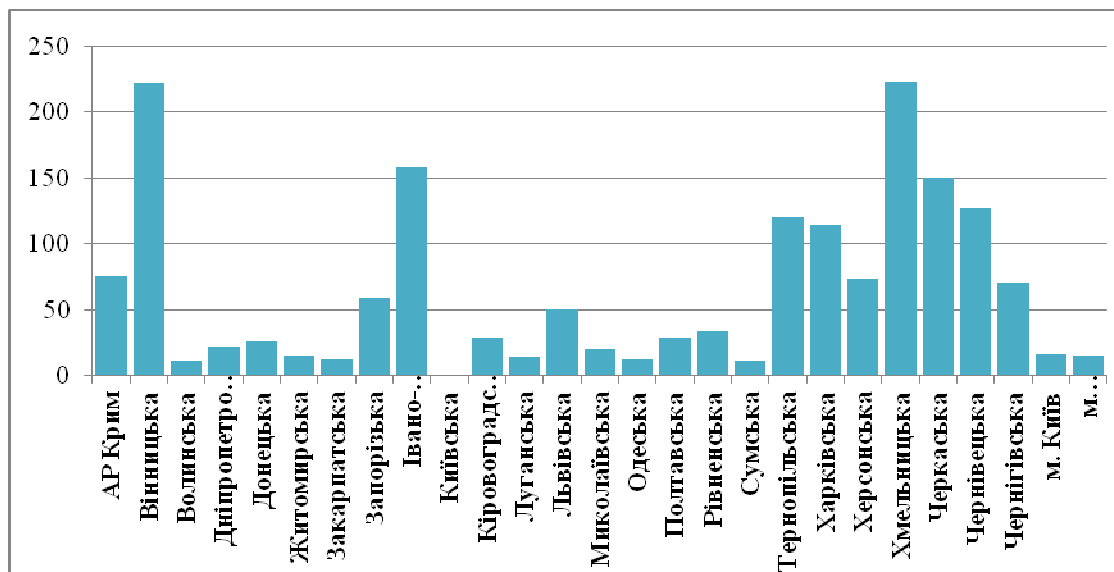


Рис. 11. Кількість демонстраторів фільмів за регіонами України у 2012 р. (складено автором за даними [12])

Функціонально-компонентна структура сфери культури Дніпропетровської області: 9,8% театрів, 3,9% музеїв, 4,2% бібліотек, 1,3% демонстраторів фільмів, 3,2% закладів клубного типу від кількості України.

Комплекс культури по території даного

регіону розміщений нерівномірно та щорічно зазнає певних кількісних змін.

Дніпропетровська область у загальнодержавному вимірі – є одним із культурних центрів України, за багатьма показниками розвитку суспільно-культурного комплексу.

Література:

1. Давидова Н. Ф. Тенденції розвитку циркового мистецтва в Україні. Проблеми та перспективи [Електронний ресурс] / Н.Ф.Давидова. – К.: УЦКД, 2009. – Режим доступу: http://www.culturalstudies.in.ua/zv_2009-2.php
2. Жаркова Л.С. Деятельность учреждений культуры. Учебное пособие - 3-е изд. испр. и доп. – М.: МГУКИ, 2003. – 234 с.
3. Заклади культури та мистецтва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dneprstat.gov.ua/statinfo%202015/k/>
4. Закон України № 32/95-ВР від 27.01.1995 р. «Про бібліотеки і бібліотечну справу»: за станом на 01.01.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=32%2F95-%E2%F0>
5. КЗК «Міська дитяча бібліотека» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://krdetbibl.ucoz.ru/index/istorija_zakladu/0-36
6. Ковтун В. Д. Роль і місце парків культури і відпочинку в сфері індустрії розваг / Віра Дмитрівна Ковтун // «Нова соціокультурна реальність в Україні: теорія, методологія, практика»: Зб. матеріалів Всеукр. наук. конф. (Київ, 22-23 квітня 2008 р.) / МКТУ, УЦКД. – К.: ДАКККиМ, 2008. – С. 63-67.
7. Кодекс законів України про культуру: Проект закону України № 3540 від 22. 05. 2003 р. [Електронний ресурс] / авт. М. М Поплавський. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JD2QC00A.html
8. Культура [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2012/cltr_rik/cltr_u/cltr_u.html
9. Моштаківа Н.В. Музейна мережа / Наталія Володимирівна Моштаківа // «Регіон-2010: суспільно-географічні аспекти»: Зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих науковців (Харків, 15-16 квітня 2010 р.) / [Гол. редколегії К. А. Немець]. – Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2010. – С. 73-79.
10. Статистичний бюлетень «Заклади культури, мистецтва, фізкультури та спорту у Дніпропетровській області у 2012 році», 2013. – Вих. №06–12/101.
11. Статистичний бюлетень «Заклади культури, мистецтва, фізкультури та спорту України у 2012 році», 2012. – Вих. № 05.4-8/92.
12. Статистичний бюлетень «Засоби масової інформації та книговидання в Україні у 2012 році». – Вих. № 05.4-8/108
13. Шаблій О.І. Соціально-економічна географія України: Навчальний посібник / Олег Іванович Шаблій. – вид. 2-е, перероб. і доп. – Львів: Світ, 2000. – 680 с

References:

1. Davydova N. F. Tendentsii rozvytku tsyrkovoho mystetstva v Ukraini. Problemy ta perspektyvy [Elektronnyi resurs] / N.F.Davydova. – K.: UTsKD, 2009. – Rezhym dostupu: http://www.culturalstudies.in.ua/zv_2009-2.php
2. Zharkova L.S. Deiatelnost uchrezhdeniy kul'tury. Uchebnoe posobyie - 3-e yzd. yshtr. y dop. – M.: MhUKY, 2003. – 234 s.
3. Zaklady kul'tury ta mystetstva [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://dneprstat.gov.ua/statinfo%202015/k/>
4. Zakon Ukrainy # 32/95-VR vid 27.01.1995 r. «Pro biblioteky i bibliotечnu spravu»: za stanom na 01.01.2010 r. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=32%2F95-%E2%F0>
5. KZK «Miska dytiacha biblioteka» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://krdetbibl.ucoz.ru/index/istorija_zakladu/0-36
6. Kovtun V. D. Rol i mistse parkiv kul'tury i vidpochynku v sferi industrii rozvah / Vira Dmytrivna Kovtun // «Nova sotsiokulturna realnist v Ukraini: teoriia, metodolohiia, praktyka»: Zb. materialiv vseukr. nauk. konf. (Kyiv, 22-23 kvitnia 2008 r.) / MKTU, UTsKD. – K.: DAKKKiM, 2008. – S. 63-67.

7. Kodeks zakoniv Ukrainy pro kulturu: Proekt zakonu Ukrainy # 3540 vid 22. 05. 2003 r. [Elektronnyi resurs] / avt. M. M Poplavskiy. – Rezhym dostupu: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JD2QC00A.html
8. Kultura [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://ukrstat.org/operativ/operativ2012/cltr_rik/cltr_u/cltr_u.html
9. Moshtakova N.V. Muzeina mrezha / Nataliia Volodymyrivna Moshtakova // «Rehion-2010: suspilno-heohrafichni aspekty»: Zb. materialiv mizhnar. nauk.-prakt. konf. studentiv, aspirantiv ta molodykh naukovtsiv (Kharkiv, 15-16 kvitnia 2010 r.) / [hol. redkolehii K. A. Niemets]. – Kharkiv: KhNU imeni V.N. Karazina, 2010. – S. 73-79.
10. Statystychnyi biuletен «Zaklady kultury, mystetstva, fizkultury ta sportu u Dnipropetrovskii oblasti u 2012 rotsi», 2013. – Vykh. #06–12/101.
11. Statystychnyi biuletен «Zaklady kultury, mystetstva, fizkultury ta sportu Ukrainy u 2012 rotsi», 2012. – Vykh. # 05.4-8/92 .
12. Statystychnyi biuletен «Zasoby masovoi informatsii ta knyhovydannia v Ukraini u 2012 rotsi». – Vykh. # 05.4-8/108
13. Shablii O.I. Sotsialno-ekonomichna heohrafiia Ukrainy: Navchalnyi posibnyk / Oleh Ivanovych Shablii. – vyd. 2-e, pererob. i dop. – Lviv: Svit, 2000. – 680 s

Аннотация:

Ламекіна А.А. ОБЩЕСТВЕННО-ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ СФЕРЫ КУЛЬТУРЫ ДНЕПРОПЕТРОВСКОЙ ОБЛАСТИ.

В статье рассмотрено современное состояние общественно-географических исследований сферы культуры Днепропетровской области. Представлены различные подходы общественно-географов к изучению географии культуры, ее содержания, места в системе общественно-географических наук, объекта и предмета, понятийно-терминологического аппарата, структуры и тому подобное. Проанализирована сфера культуры с позиций ее отношение к исследованию учреждений культуры. Доказано, что комплекс культуры по территории данного региона размещен неравномерно и ежегодно претерпевает определенных количественных изменений. Выделены группы факторов, влияющих на особенности и территориальной организации учреждений культуры: экономические (низкие доходы населения, закрытие предприятий), демографические (возрастной состав населения, система расселения и уровень урбанизации); интенсивное развитие телевидения, радиовещания, Интернета и других источников информации. Определено понятие «сфера культуры» - это открытая, динамическая, сложная подсистема региональной социогеосистемы, что представляет собой совокупность всех организаций, предприятий, учреждений и учреждений культуры различных направлений деятельности и организационно-правовых форм, обслуживающих учреждений и органов управления взаимосвязано функционируют в рамках определенного культурного пространства с целью обеспечения соответствующих потребностей и прав населения для формирования человека как всесторонне развитой личности. Функционально-компонентная структура сфера культуи Днепропетровской включает: 9,8% театров, 3,9% музеев, 4,2% библиотек, 1,3% демонстраторов фильмов, 3,2% учреждений клубного типа от количества Украины. Комплекс культуры по территории данного региона размещен неравномерно и ежегодно претерпевает определенных количественных изменений. Днепропетровская область в общегосударственном измерении – является одним из культурных центров Украины, по многим показателям комплекса культуры занимает лидирующие места.

Ключевые слова: культура, комплекс культуры, учреждения культуры, культурная инфраструктура, Днепропетровская область.

Summary:

Lamekina A.A. THE SOCIO-GEOGRAPHICAL FEATURES OF THE SPHERE OF CULTURE OF THE DNEPROPETROVSK REGION.

The article considers the current state of the socio-geographical researches in the sphere of culture of the Dnepropetrovsk area. Different approaches social geographers studying the geography of culture, its content, place in the system of social and geographical Sciences, object and subject, the conceptual and terminological apparatus, structures and the like. Analyzed culture in terms of its relation to the study of cultural institutions. It is proved that the complex of culture on the territory of the region placed unevenly and annually undergoes certain quantitative changes. Selected groups of factors that influence the characteristics and spatial organization of cultural institutions: economic (low incomes, the closure of businesses), demographic (age structure of population, settlement system and urbanization); the intensive development of television, radio, Internet and other sources of information. Define the concept of "culture" is an open, dynamic, complex subsystem of the regional socioecosystem that is the totality of all organizations, enterprises, institutions and establishments of culture of different areas of activity and organizational-legal forms, service delivery agencies and authorities of interrelated function within a certain cultural space with the aim of providing relevant needs and rights of the people for the formation of man as a fully developed personality. Functional-component structure of the Dnipropetrovsk field cultui includes: 9.8 per cent theaters, 3.9% of museums, 4.2% of libraries, only 1.3% models movies, 3.2% of establishments of club type the number in Ukraine. Culture complex on the territory of the region placed unevenly and annually undergoes certain quantitative changes. Dnepropetrovsk region in the state dimension is one of the cultural centers of Ukraine, according to many indicators of culture complex is in the lead.

Key words: culture, culture complex, cultural institutions, cultural infrastructure, Dnepropetrovsk region.